כפס כפ קמ"ל . דטעם דאזלינן ביה אחר לקיטה משום אורחא דמילתא הוא : **מפני שדרכו ליגדל על כל המים** . שמשקין אותו במים שאובין כירק הכיטו טעמא דירק כדאמר בר"ה (דף יד.) גורן ויקב כתיב גבי מעשר כדגן מן הגורן כו' מה גורן ויקב מיוחדין שגדלין על רוב מים' הכיטו גשמים ומתעשרין אחרי הגנה שעברה כדאמרינן בר"ה (דף יב:) דאזלינן בתר שנה שהביאו שליש בה ולא אחר לקיטתו וילפינן לה מקראי אף כל שגדלין על רוב מים' הכיטו אילנות מתעשרין לשעבר ואע"ג דמעשר דידהו דרבנן הוא אסמכינהו אקראי ילאו ירקות שגדלין על כל מים מתעשר לשנה הבאה : **כו'** . ספק חיה ספק בהמה : **יש בו דרכים כו'** . דכיון דמספקא לן ניזל ביה לחומרא : **שוה לחיה** . וטעון כיסוי דם : **ולבהמה** . חלבו אסור : **ושוה לבהמה וחיה** . טעון שחיטה : **שאין שוה לא לחיה ולא לבהמה** . אסור הרבעה עם בהמה וחיה : **זו אחת מן הדרכים** . שהמבית נטו לו שחרור ממדינת הים לריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם בפ"ק דגיטין : **דאיכא פלוגתא** . חילוק בדרכיו בדרך זו הוא דומה לכאן ובדרך זו אינו דומה כגון אחת בג' דרכים למעוטי חופה דלא קניא, ואחת הכי הוא דהוי אוגם לזיבה ולא אוגם אחר, ואינו בחלו שוה ולא באומר הנו נטו זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי דחוזר בגט ואינו חוזר בשחרור דזכין לו לאדם שלא בפניו : **דיקא נמי** . דהיכא דלא הוי ליה פלוגתא תנא "לכל דבר" : **מניינא דרישא** . ג' דרכים : **מניינא דסיפא** . "וקונה את עצמה בשתי דרכים" : **למעוטי חופה** . שאם מסרה לה אביה לחופה לשם קדושין אינה מקודשת בכך : **ולרב הונא כו'** . לקמן בשמעתין (דף ה.) : **חליפין** . קנין סודר : **מה שדה מקניא בחליפין** . דכתיב (רות ד) ויאשלף נעלו והתם שדה הואי : **חליפין איתנהו בפרות משוה פרוטה** . דקי"ל בפרק האחד (ב"מ דף מז.) קונין בכלי אע"פ שאינו שוה פרוטה : לא

אחר כל כו' וקשה דהרי אתרוג שגדל על כל מים כדאיתא בשמעתין ואפ"ה אמרינן שאזה לאילן לענין שביעית ליכ בתר חנטה ושמא י"ל דהא דאזלינן ביה בתר חנטה לשביעית הייט דוקא לחומרא כגון אם חנטו בשביעית ונלקטו בשמיטה מ"מ י"ל אע"ג דאתרוג גדל על כל מים אין לנו לאזלקו מדין שאר אילנות לענין שביעית כיון דלענין ערלה וכדומי לא אזלקתו תורה משאר אילנות ודרשה דגורן ויקב לירקות אתא ולא לאתרוג ומכ"מ לענין מעשר שהוא דרבנן תקנו חכמים אחר לקיטתו מישורו הואיל וגדל על כל מים כירק ואפ"ה אמאי לא חשיב שהאתרוג שוה לאילן לכלאים שאינו כלאים בכרם וליחשב דשוה לאילן באילנות דרכים וי"ל לא תני אלא דשוה לאילן לילך בתר חנטה ולירק בתר לקיטה וא"ת אמאי לא חשיב שוה לירק בשני דרכים כגון לענין פיאה דלא מיחייב אתרוג בפיאה משום דאין לקיטתו כאחד דלענין פיאה בעינן לקיטתו כאחד ומהאי טעמא ממעטינן אתרוג בפרק כלל גדול (שבת דף סח.) ובפרק מקום שנהגו (פסחים דף מו:) ובירק נמי אין פיאה מתנהגת דאינו בכלל דבר המתקיים כדאיתא התם וי"ל דיון דאיכא אילנות טובא שאין חייבין בפיאה כגון האזב והחרובים הנטוים במסכת פיאה (פ"א משנה ה) לא שייך למיתני שוה לירק ומהאי טעמא נמי לא קאמר שוה לירק לענין ביכורים (ג) שאין ביכורים אלא משבעה מינין כדאיתא בספרי אם כן שוה נמי לשאר אילנות : **לא** לחיה ולא לבהמה . פי' (ד) לענין הרבעה משום דמספקא לן אי מין חיה אי מין בהמה הוא הקשה הר' אליעזר ממ"ד (חולין דף פ.) כוי בריה בפני עצמו הוא מאי איריא משום דמספקא לן כו' אפילו ידעינן דחיה היא לא מרבעינן עליה חיה אחרת דאין מרבעינן איל על גבי וי"ל דאתיא כמ"ד (שם) כוי זה הבא מן החיים ומן הצבייה ומספקא לן אי חוששין לזרע האב או לא דאי הוה אמר דאין חוששין הייטו מרבעינן עליה לבי :

יאשה בפחות מש"פ לא מקניא נפשה . פי' בקונטרס משום דגנאי הוא לה הילכך בטיל לה חורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש בה ש"פ אי יהיב לה בחורת חליפין וקשה לר"ת דא"כ פשטה ידה וקבלה תתקדש בפחות מש"פ ועוד כיון דאלי טעמא משום דגנאי הוא לה א"כ אמאי לא פריך בגמרא בגתיה דרבי יצחק דקפדו אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתרקבא דאינרי כו' כי היכי דפריך לקמן (דף יח.) אמילתיה דב"ש ועוד קשה כיון דש"ד השתא לגמרא קניני אשה מקניני שדה א"כ אשה נמי תקני בחזקה כמו שדה ועוד דלקמן (דף ה.) בעי בגמ' בשטר מגלן ומאי בעי ליגמר משדה לכך גרלה לר"ת דגרסי' בפחות משוה פרוטה לא מקניא ולא גרס נפשה דלא בקפידא חליא מילתא אלא ה"ע משום דגמר קיחה קיחה משדה עפרון דכתיב ביה כסף ובפחות משוה פרוטה לא מיקרי כסף והמקשה שהקשה תחילה ואימא ה"נ בשטר וחזקה לא הקשה הכא פשיטא דלא גמרינן קיחה לעשות אשה ככל עניני שדה ולהכי מצטרי לן לקמן בשטר מגלן דלא גמרינן משדה אלא לכסף דוקא דכתיב ביה קיחה ולא פריך מחליפין אלא משום דהוי כעין כסף דקרא שיש בהם שוה פרוטה והכי פירושו ואימא ה"נ שהקנה אשה בחליפין כשיש באותם חליפין שוה פרוטה כעין כסף דקרא מפי משטר שיש בו שוה פרוטה דא"נ שוה השטר פרוטה כדאמרי' גיטין (דף כ.) כתבו על אוסורי הנאה כשר אבל חליפין דשוה פרוטה דומין לכסף ומשני חליפין איתנהו בפחות משוה פרוטה וא"כ אינם מטעם כסף אלא קנין אחר הוא וא"ת היכי ס"ד דנילף משדה עפרון שתקנה אשה בחליפין והא שדה עפרון גופיה לא מיקני בחליפין דלא מנינו חליפין לעובד כוכבים הא אמרינן בבכורות (דף יג.) מדישראל בחדא עובד כוכבים נמי בחדא וי"ל דהייטו לבר מחליפין דומיא דישראל בחדא וה"ק מדישראל בחדא קנין חדש בר מחליפין שהם בשניהם וכן משמע לקמן (דף ח.) גבי נמכר לעובד כוכבים מכסף מקנאו בכסף נקנה ואין נקנה בחורת חבואה וכלים ומאי ניהו חליפין ש"מ דשאר דברים נקנין בחליפין לעובד כוכבים וכן היה רגיל ר"ת לשלוח הרשאה ביד עובד כוכבים והיה מקנה בחליפין ומיהו בזה לריך ליזהר שלא לכתוב וקנינא מינה דאין שליחות והיה לעובד כוכבים כדאמרינן בפרק [חמישי] דבבא מציעא (דף עח:) אלא וקנה העובד כוכבים כתבינן ואם תאמר אם כן כיון דפשטה לן דאשה לא מקניא בחליפין אמאי

ת"א מיי' פ"ב מהלי מילוה הלי' :

תוס' ר"י הזקן על כל מים . אית דספרשי אפי' אינן מי נשמים . ועיקר הפירוש הוא על כל מים שיבאו אליו אין מים מוזקים אותם כלל : דתנן כו' וכו' . בבכורים פ' ב' היא שנויה : פלוגתא . שמחלק בענין : חופה . שאם מסרה לחופה לשם קדושין לא מהני : ולרב הונא דאמר . לקמן: חליפין . קנין סודר : משדה עפרון . לקמן : בפחות משוה פרוטה . דקי"ל קנין בכלי אינ"פ שאין בו שוה פרוטה :

נוסא אחרת

אין אשה נקנית בקנין סודר (חליפין)

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה (נע"א) אחרוג וכו' וי"ל דאי דלא כנ"ל ותיבת דהכיא מחק : (ב) ד"ה מה וכו' מסתמא ככל דבר שהוא מאכל כו' כדתנן במסכת ביצים כלל גדול אמרו : (ג) בא"ד לענין ביכורים דכיון שאין ביכורים אלא : (ד) ד"ה לא וכו' פי' בקונטרס לענין הרבעה :

בכורים פ"ב מ"ח תולין קלב.

ניזין ס.

[לקמן ה.]

[לעיל ב.]